

Dret Constitucional I

Codi: 102216
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OB	1	2

Professor de contacte

Nom: Josu de Miguel Barcena

Correu electrònic: JesusMaria.DeMiguel@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

L'assignatura Dret Constitucional I no requereix d'uns coneixements o requisits previs al tractar-se d'una assignatura de primer curs del Grau de Dret, però es recomanable repassar coneixements i competències adquirides a l'assignatura Organització Constitucional de l'Estat realitzada al primer semestre

Objectius

Dret Constitucional I és una assignatura que s'imparteix al segon semestre del primer any del Grau de Dret. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumne adquireixi nocions bàsiques sobre el funcionament de l'ordenament jurídic i del sistema de fonts del Dret, així como sobre les Comunitats Autònomes. Aquesta assignatura serveix d'introducció a altres temes que després seran desenvolupats en les diverses assignatures a càrrec de l'àrea de Dret Constitucional o d'altres àrees amb docència en el Grau de Dret.

Des de la perspectiva formativa, Dret Constitucional i pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Comprendre el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
- Conèixer les principals institucions públiques de les Comunitats Autònomes, així con la gènesi i el funcionament bàsic del sistema autonòmic en el seu conjunt.

Competències

- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Demostrar que es comprèn el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.

- Demostrar que es comprenen i es coneixen les principals institucions polítiques i privades en la seva gènesi i en el seu conjunt amb els seus respectius.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
- Poder realitzar una aproximació a un problema jurídic utilitzant els mitjans d'investigació pertinents (fonts doctrinals, bases de dades legislatives, pàgines web d'institucions).
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir una metodologia d'anàlisi reflexiva i crítica des d'una perspectiva jurídic-constitucional.
2. Analitzar el contingut de les normes jurídiques, des del prisma constitucional.
3. Comprendre críticament els pressupòsits i els fonaments constitucionals com a punt de partida de qualsevol anàlisi jurídica.
4. Comprendre la funció constitucional i estatutària dels poders públics autonòmics, i la seva relació amb els estatals i europeus.
5. "Comprendre les regles constitucionals per a determinar la validesa i la constitucionalitat de les normes jurídiques; conèixer com s'interrelacionen, es limiten i es complementen."
6. Conèixer els fonaments constitucionals de la distribució territorial del poder.
7. Conèixer els fonaments constitucionals de l'ordenament jurídic.
8. Conèixer les regles de relació, separació i cooperació entre els diferents poders i institucions en els diversos àmbits, autonòmic, estatal i europeu.
9. Conèixer l'ordenament jurídic i el sistema de fonts del dret tant d'ordre estatal, autonòmic i comunitari com internacional, així com les regles d'aplicació.
10. Consolidar la funció desenvolupada per la Constitució com a fonament de tot l'ordenament jurídic.
11. Contextualitzar la configuració donada per l'Estatut d'autonomia de Catalunya a la comunitat autònoma.
12. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictàmens.
13. Elaborar un paràmetre de legitimitat constitucional com a element de referència per a dur a terme qualsevol anàlisi jurídica.
14. Establir les regles constitucionals i estatutàries de funcionament, composició, límits i controls de les diferents institucions autonòmiques.
15. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
16. Identificar els diferents nivells normatius local, autonòmic, estatal i europeu.
17. Identificar els mecanismes per a controlar l'actuació de les comunitats autònomes.
18. Poder realitzar una aproximació a un problema jurídic utilitzant els mitjans d'investigació pertinents (fonts doctrinals, bases de dades legislatives, pàgines web d'institucions).
19. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
20. Tenir, en qualsevol anàlisi que es faci, una visió integradora de la complexitat jurídica normativa, que inclogui una perspectiva conjunta i sistemàtica de les normes autonòmiques, estatals i europees.

Continguts

Dret Constitucional I

Part primera. L'ordenament jurídic

Tema 1. L'ordenament jurídic i el sistema de fonts del dret

Normes jurídiques: nocions generals.- L'ordenament jurídic: les regles de relació entre normes i entre ordenaments.- El costum, els principis generals i la jurisprudència.- El principi de seguretat jurídica.

Tema 2. La Constitució com norma jurídica.

La legitimitat democràtica de l'Estat.- El valor jurídic de la Constitució.- Els tipus de normes constitucionals.- Relacions de la Constitució amb la resta de l'ordenament jurídic.- El poder constituent derivat: la reforma de la Constitució.

Tema 3. El control de constitucionalitat de les lleis i el Tribunal Constitucional

La justícia constitucional.- Els procediments de control de constitucionalitat de les lleis.- La interpretació constitucional.

Tema 4. La llei

El concepte i les característiques generals de la llei a la Constitució.- El procediment legislatiu.- La llei orgànica.

Tema 5. Els actes normatius del Govern amb rang de llei.

Caracterització de la potestat legislativa exercida pel Govern.- El decret llei.- El decret legislatiu.

Tema 6. El reglament

Concepte de reglament.- La potestat reglamentària.- Classes i forma dels reglaments.- Control dels reglaments.

Tema 7. Els tractats i el dret comunitari.

El tractat com norma internacional i la seva eficàcia interna.- El control de constitucionalitat dels tractats.- La Comunitat Europea i la Unió Europea.- L'ordenament comunitari europeu i el dret intern.

Part segona. L'organització territorial

Tema 8. Els principis de l'organització territorial de l'Estat.

Els models d'organització territorial de l'estat.- El principi dispositiu: el dret a l'autonomia.- El principi d'unitat,- El principi d'autonomia.- El principi de solidaritat.

Tema 9. L'ordenament jurídic autonòmic

L'estatut d'autonomia.- La potestat normativa de les Comunitats Autònomes.- Les relacions entre l'ordenament estatal i autonòmic.- Les lleis de l'article 150 CE.-

Tema 10. L'organització institucional de les comunitats autònomes

Les institucions polítiques.- La distribució de competències entre les comunitats autònomes i l'Estat.- Les relacions entre l'Estat i les comunitats autònomes.

Metodologia

El procés d'aprenentatge es centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir. El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. Classes pràctiques: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en aula, d'algunes fitxes de sentències i/o normativa o bé de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupada d'alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca autònoma de la documentació

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 20
Classes pràctiques	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Supervisades			
Elaboració de fitxes, de pràctiques i d'esquemes o escrits	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20
Tipus: Autònomes			
Estudi. Redacció de treballs. Lectura de textos. Cerca de documentació i bibliografia	65	2,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Avaluació

Les competències d'aquestes matèries podran ser avaluades mitjançant (1) exàmens, (2) la presentació de treballs individuals i en grup que podrà ser oral o per escrit a criteri del professor i relització de (3) casos pràctics i (4) treballs.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- La realització de casos pràctics (informes, recensions, escrits jurídics, dictàmens...) que tindran un pes global entre el 30% i el 40%.
- La realització de treballs (i la possible presentació pública) que tindran un pes global aproximat entre el 20% i el 40%.
- Les proves escrites tindran un pes global aproximat entre el 30 % i el 50%. Entre elles, es farà a criteri del professor un examen final de tota l'assignatura per a comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements. No es podrà superar l'assignatura mitjançant una prova global.

Cada professor a l'inici del curs fixarà i calendaritzarà el sistema d'avaluació continuada i el percentatge assignat a cadascuna de les activitats, així com el sistema de reavaluació de les activitats suspeses. La reavaluació només podrà realitzar-se si l'alumne ha seguit l'avaluació continuada i en cap cas serà un examen final de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita Examen Final	30-50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 20
Prova escrita Examen Parcial (Final Part 1)	30-50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 20
Realització de pràctiques: correcció i avaluació a Aula. Avaluació continuada	30-40%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Realització de Treball o recensió sobre lectures monogràfiques o control de lectures	20-40%	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA I MATERIALS

A) Manuals de referència:

- * ÁLVAREZ CONDE, E. Curso de Derecho Constitucional, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- * ARAGÓN REYES, M. (ed.) Temas básicos de Derecho Constitucional, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, M.A. (dir.)- BARCELÓ, M., Manual de Derecho Constitucional, Atelier, Barcelona.

- * BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- * FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.LI. Lliçons de Dret Constitucional, Proa, Barcelona.
- * MOLAS, I. Derecho Constitucional, Tecnos. Madrid.
- * PÉREZ ROYO, J. Curso de Derecho Constitucional, Marcial Pons, Madrid.

B) Textos Legals:

- * CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. Leyes políticas, Aranzadi, Pamplona.
- * ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. Leyes políticas del Estado, Civitas, Madrid.

C) Comentaris a la Constitució

- * CASAS BAAMONDE, M.E.- RODRIGUEZ-PIÑERO, M., Comentarios a la Constitución, Wolters Kluwer, 2008
- * GARRIDO FALLA, F. (dir.) Comentarios a la Constitución. Civitas, Madrid.
- * ALZAGA VILLAAMIL, O. Comentarios a la Constitución Española Edersa, Madrid.

Enllaços web:

<http://www.der.uva.es/constitucional/verdugo/matriz.htm> Materials de Dret Constitucional.

<http://www.iustel.com> Informació normativa, jurisprudencial i doctrinal.

www.westlaw.es. Base de dades westlaw.